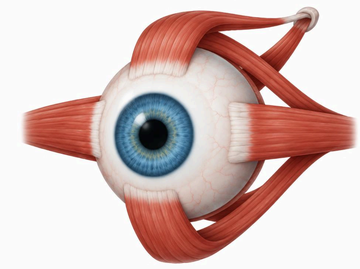
Постава · Рух · Рівновага · Стабільність

Залежить від того, як мозок відповідає на два запитання...

Де я перебуваю в довкіллі? | **Де довкілля відносно мене?**

Зорова система

Очне яблуко з шістьома зовнішніми м'язами

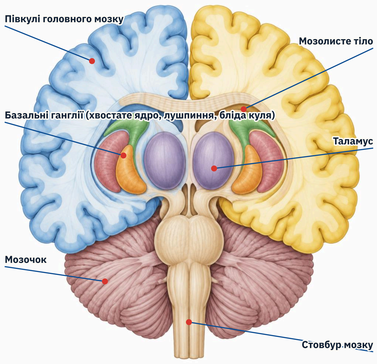
ЗОРОВА СИСТЕМА

- Сітківка → зоровий нерв (II) → хіазма → зоровий тракт → латеральне колінчасте тіло → зорова кора
- Оптичний потік, фіксація та орієнтири довкілля підтримують орієнтацію
- Сакади змінюють фіксацію; плавне стеження супроводжує ціль; вергенція узгоджує очі

М'яз ока	Черепний нерв	Дії
Присередній прямий	III	Приведення
Бічний прямий	VI	Відведення
Верхній прямий	III	Підняття, приведення, інторсія
Нижній прямий	III	Опускання, приведення, екторсія
Верхній косий	IV	Інторсія, опускання, відведення
Нижній косий	III	Екторсія, підняття, відведення

Дії м'язів залежать від напрямку погляду. Координація включає ядра III, IV і VI та медіальний поздовжній пучок, а не просте правило «лівий/правий мозок».

Центральна інтеграція

Мозок, фронтальний зріз: півкулі, глибокі ядра, мозочок і стовбур

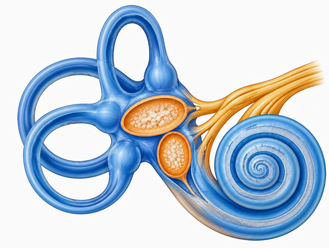
ЦЕНТРАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ

- Стовбурові й спінальні кола: швидкі постуральні реакції
- Мозочок: передбачення, калібрування й корекція помилок
- Таламус і кора: сприйняття, увага й контроль залежно від завдання
- Базальні ганглії: вибір і масштабування руху
- Мозолисте тіло: обмін між півкулями

СЕНСОМОТОРНИЙ ЦИКЛ

1. Сенсорні рецептори
2. Аферентні нерви й шляхи
3. Спінальні, стовбурові й мозкові мережі
4. Низхідні моторні шляхи
5. М'язи й механіка суглобів
6. Рух → новий сенсорний зворотний зв'язок

Слухова й вестибулярна система

Внутрішнє вухо: завитка й вестибулярний апарат

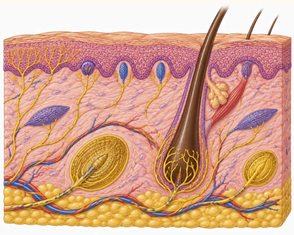
ВЕСТИБУЛЯРНА СИСТЕМА

- Півколові канали: кутове прискорення голови
- Маточка й мішечок: лінійне прискорення та орієнтація відносно сили тяжіння
- Вестибулярний нерв (VIII) → вестибулярні ядра й мозочок
- Вестибулоокулярний рефлекс стабілізує погляд під час руху голови; вестибулоспінальні шляхи беруть участь у поставі

ОРІЄНТИРИ ВНУТРІШНЬОГО ВУХА

- Завитка: слух; півколові канали, маточка й мішечок: вестибулярна чутливість
- Звуки допомагають орієнтуватися в довкіллі, але не замінюють вестибулярних сигналів

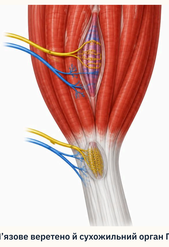
Соматосенсорна система

Шкіра в розрізі: епідерміс, дерма й сенсорні рецептори

Хребетний стовп — вигляд спереду й збоку

М'язове веретено й сухожильний орган Гольджі

ШКІРНІ РЕЦЕПТОРИ

- Вільні нервові закінчення — біль, тепло й холод
- Диски Меркеля — тривалий легкий дотик
- Тільця Мейснера — легкий дотик і вібрація
- Тільця Пачіні — глибокий тиск і вібрація
- Закінчення Руффіні — розтягнення шкіри
- Кореневе сплетіння волоса — рух волосся
- Колби Краузе — дотик

ДАТЧИКИ М'ЯЗА Й СУХОЖИЛКА

- Екстрафузальні волокна — робочі волокна м'яза
- Інтрафузальні волокна — всередині м'язового веретена
- М'язове веретено — відчуває довжину м'яза та її зміни
- Сухожильний орган Гольджі — відчуває натяг сухожилка
- Сухожилок — з'єднує м'яз із кісткою
- Гамма-мотонейрони з ЦНС — налаштовують чутливість веретена
- Чутливі (аферентні) нейрони — несуть сигнали до ЦНС

СОМАТОСЕНСОРНА СИСТЕМА

- М'язові веретена: довжина м'яза та швидкість зміни (аференти Ia / II)
- Сухожильні органи Гольджі: напруження м'яза й сухожилля (аференти Ib)
- Шкірні рецептори: контакт, тиск, вібрація й розтягнення; суглобові рецептори доповнюють сигнали положення
- Задні канатики забезпечують усвідомлене відчуття положення; спинномозочкові шляхи передають зворотний зв'язок

Постава · Рух · Рівновага · Стабільність

Осьовий скелет та антигравітаційна мускулатура

ПОСТАВА

- Орієнтація й взаємне положення сегментів тіла відносно гравітації та завдання
- Осьові та проксимальні м'язи створюють зміцнену опорну основу
- Беруть участь стовбурові, спінальні, кіркові й мозочкові мережі

РУХ

- Вибір мети → моторне планування → низхідні команди → зворотний зв'язок
- Базальні ганглії беруть участь у виборі й масштабі; мозочок — у часі й адаптації
- Випереджальні постуральні реакції готують тіло до довільного руху

РІВНОВАГА

- Контроль маси тіла відносно гравітації й поверхні опори
- Зорові, вестибулярні й соматосенсорні сигнали переважуються зі зміною умов
- Стратегії гомілковостопа, таза й кроку допомагають відновити рівновагу

СТАБІЛЬНІСТЬ

- Здатність протистояти збуренню або відновитися під час стояння й руху
- Контроль суглобів поєднує пасивні тканини, м'язову силу та нервову координацію
- Динамічне завдання може потребувати кроку або захвату для розширення опори

СТОЯННЯ Й ХОДА

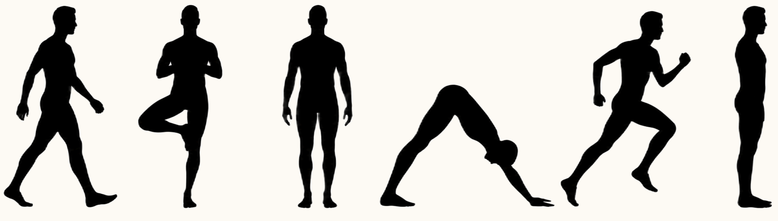
- Постава, ширина опори, коливання, переходи, симетрія ходи й повороти
- Проба Ромберга відображає сенсорні внески, але сама по собі не локалізує одну структуру

КООРДИНАЦІЯ Й ПОГЛЯД

- Пальценосова, п'ятково-колінна проби й почергові рухи
- Фіксація, сакади, стеження, ністагм і симптоми при русі голови

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ Й БЕЗПЕКА

- Поєднуйте анамнез, неврологічний огляд і відповідні вестибулярні тести
- Тестування рівноваги потребує захисту від падіння й кваліфікованого нагляду

Постава, рух, рівновага та стабільність у повсякденному житті